

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 23 Μαΐου 2023
(OR. en)

9675/23

ESPACE 23
CFSP/PESC 754
CSDP/PSDC 405
TRANS 202

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 23 Μαΐου 2023

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 8962/23

Θέμα: Δίκαιη και βιώσιμη χρήση του διαστήματος
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου (εγκρίθηκαν στις 23 Μαΐου 2023)

Διαβιβάζονται συνημμένως στις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα «Δίκαιη και βιώσιμη χρήση του διαστήματος», τα οποία ενέκρινε το Συμβούλιο κατά την 3949^η σύνοδό του στις 23 Μαΐου 2023.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα «Δίκαιη και βιώσιμη χρήση του διαστήματος»

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ

- A. τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με προσέγγιση της ΕΕ για τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας, της 10ης Ιουνίου 2022¹, στα οποία προτείνεται να χρησιμοποιηθεί ο ορισμός εργασίας της διαχείρισης της διαστημικής κυκλοφορίας (STM) που περιέχεται στην κοινή ανακοίνωση της Επιτροπής και του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας με τίτλο «Μια προσέγγιση της ΕΕ για τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας – Μια συνεισφορά της ΕΕ για την αντιμετώπιση μιας παγκόσμιας πρόκλησης»², της 15ης Φεβρουαρίου 2022, ως βάσης για τις εν εξελίξει εργασίες σε επίπεδο ΕΕ και την προετοιμασία των εισηγήσεων της ΕΕ στις διεθνείς συζητήσεις·
- B. την έκθεση της Προεδρίας σχετικά με τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας (STM) της 4^{ης} Νοεμβρίου 2021³, ως ορόσημο στον οδικό χάρτη που ενέκρινε το Συμβούλιο, στην οποία τονίζεται η ανάγκη να διαμορφωθεί μια ενωσιακή προσέγγιση STM, με σεβασμό στις αρμοδιότητες των κρατών μελών και στην πρόθεσή τους να παραμείνουν υπεύθυνα για την εκπόνηση, την εποπτεία και την επιβολή των κανόνων για τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας, σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- Γ. την κοινή εισήγηση της ΕΕ όσον αφορά την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τις ειρηνικές χρήσεις του διαστήματος σχετικά με τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων στο απώτερο διάστημα⁴.

¹ 10071/22.

² JOIN(2022) 4.

³ 13407/21 + COR1.

⁴ Έγγραφο A/AC.105/C.1/2023/CRP.12 διαθέσιμο στη διεύθυνση:
https://www.unoosa.org/res/oosadoc/data/documents/2023/aac_105c_12023crp/aac_105c_12023crp_12_0_html/AC105_C1_2023_CRP12E.pdf

1. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι το διάστημα αποτελεί παγκόσμιο κοινό αγαθό, ελεύθερο προς εξερεύνηση και χρήση από όλα τα κράτη χωρίς διακρίσεις, με βάση την ισότητα και σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο⁵· και ΤΟΝΙΖΕΙ το δικαίωμα της ελεύθερης, δίκαιης και ειρηνικής χρήσης του διαστήματος και της πρόσβασης στο διάστημα προς όφελος όλων των λαών, ανεξάρτητα από τον βαθμό οικονομικής ή επιστημονικής ανάπτυξής τους ή το επίπεδο των διαστημικών δυνατοτήτων τους· ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι μια δίκαιη και βιώσιμη χρήση του διαστήματος θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του παρόντος χωρίς να υπονομεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύπτουν τις δικές τους ανάγκες·
2. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η διαστημική τεχνολογία, τα διαστημικά δεδομένα και οι διαστημικές υπηρεσίες έχουν γίνει απαραίτητα στοιχεία στην καθημερινή ζωή των Ευρωπαίων και, συνεπώς, αποτελούν κινητήρια δύναμη για την τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία, τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και την επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης, την αύξηση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας, τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, την προάσπιση της ΕΕ και των πολιτών της και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ασφάλειας της ΕΕ·
3. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι συγκεκριμένες τροχιές δορυφόρων, ιδίως οι χαμηλές γήινες τροχιές (LEO), μετατρέπονται με ταχύ ρυθμό σε περιοχές κινδύνου και συμφόρησης λόγω του αυξανόμενου αριθμού διαστημικών αντικειμένων, όπως τα υπολείμματα και οι δορυφόροι, συμπεριλαμβανομένων των δορυφόρων χωρίς δυνατότητα ελιγμών, σε τροχιά σε εξαιρετικά υψηλές ταχύτητες, με αποτέλεσμα να τίθενται σε κίνδυνο οι σημερινές και οι μελλοντικές δυνατότητες χρήσης του διαστήματος και πρόσβασης σε αυτό· ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι ο πρωτοφανής αριθμός αντικειμένων στο διάστημα αυξάνεται ραγδαία και θέτει σε άμεσο κίνδυνο την ασφαλή και βιώσιμη τροχιακή κυκλοφορία και τις διαστημικές δραστηριότητες· ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι, υπό τις παρούσες συνθήκες, οι μελλοντικές διαστημικές δραστηριότητες θα αυξήσουν ακόμη περισσότερο την ποσότητα των υπολειμμάτων· και ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ τη σημασία των δυνατοτήτων για την παρακολούθηση των δορυφόρων και την παρακολούθηση των διαστημικών υπολειμμάτων και την αποφυγή συγκρούσεων, καθώς και για την ασφαλή πρόσβαση στο διάστημα και την επιστροφή από το διάστημα·
4. ΚΑΛΩΝΤΑΣ τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να προαγάγουν την εφαρμογή μέτρων μετριασμού για την ελαχιστοποίηση των μελλοντικών διαστημικών υπολειμμάτων και να προωθήσουν ερευνητικές δραστηριότητες για την επίλυση του προβλήματος των διαστημικών υπολειμμάτων, με σκοπό τη διαχείριση της υφιστάμενης ποσότητας υπολειμμάτων, ενισχύοντας παράλληλα την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα·

⁵ Ιδίως, η Συνθήκη επί των Αρχών που διέπουν τη δραστηριότητα των κρατών κατά την εξερεύνηση και τη χρησιμοποίηση του διαστήματος, συμπεριλαμβανομένης της Σελήνης και των άλλων ουράνιων σωμάτων, της 27^{ης} Ιανουαρίου 1967.

5. ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ ότι παράγοντες όπως η ασφάλεια, η προστασία και η βιωσιμότητα είναι απαραίτητοι για την επίτευξη μιας «δίκαιης και βιώσιμης χρήσης του διαστήματος»· ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ τις δυνατότητες και τη σημασία μιας ενωσιακής προσέγγισης για τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με μια ενωσιακή προσέγγιση για τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας· ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για την ενίσχυση των δυνατοτήτων μέσω της συμβολής της κοινοπραξίας SST της ΕΕ και της νεοσυσταθείσας εταιρικής σχέσης SST της ΕΕ, σε συνεργασία με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το διαστημικό πρόγραμμα, καθώς και πρωτοβουλιών όπως οι συνεργασίες σε παγκόσμιο επίπεδο που αποσκοπούν στην εξασφάλιση ασφαλούς, προστατευμένης και βιώσιμης χρήσης του διαστήματος·
6. ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ την Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και, κατά περίπτωση, τον ύπατο εκπρόσωπο, να διερευνήσει απαιτήσεις για την εξασφάλιση ασφαλών, προστατευμένων και βιώσιμων διαστημικών δραστηριοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις πτυχές της ασφάλειας και της άμυνας, κατά περίπτωση, τις οποίες πρέπει να ακολουθούν όλοι οι πάροχοι δορυφορικών υπηρεσιών που παρέχουν υπηρεσίες στην ΕΕ και τους πολίτες της, και ενισχύοντας παράλληλα την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών και δραστηριοτήτων ανάπτυξης ικανοτήτων·
7. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να ανταλλάξει απόψεις με τα κράτη μέλη και να διερευνήσει μέτρα παροχής κινήτρων για την ενθάρρυνση των παρόχων δορυφορικών υπηρεσιών να χρησιμοποιούν νομικά μη δεσμευτικά μέσα που αναπτύσσονται σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο για την προώθηση της βιώσιμης χρήσης του διαστήματος·
8. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με την αδειοδότηση εκτόξευσης, τις διαδικασίες ασφάλειας και τα μέτρα που αποσκοπούν στη διασφάλιση της βιώσιμης χρήσης του διαστήματος στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας για το διάστημα, προκειμένου να καθιερωθούν συνεκτικές προσεγγίσεις μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, μεταξύ άλλων με τη βοήθεια της εργαλειοθήκης που προβλέπεται στην κοινή ανακοίνωση με τίτλο «Μια προσέγγιση της ΕΕ για τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας – Μια συνεισφορά της ΕΕ για την αντιμετώπιση μιας παγκόσμιας πρόκλησης»·

9. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη οι επιπτώσεις της φωτορύπανσης και των ηλεκτρομαγνητικών παρεμβολών, ιδίως από συστοιχίες δορυφόρων, και να ληφθούν μέτρα μετριασμού για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στις αστρονομικές παρατηρήσεις και την αστρονομική έρευνα σε παγκόσμιο επίπεδο· ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για τις προσπάθειες της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τις ειρηνικές χρήσεις του διαστήματος (COPUOS) εν προκειμένω·
10. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τον κίνδυνο των διαστημικών καιρικών συνθηκών για τις διαστημικές υποδομές και υπηρεσίες και τις κρίσιμες επίγειες υποδομές· και ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ την Επιτροπή να αναπτύξει περαιτέρω τις υπηρεσίες διαστημικών καιρικών συνθηκών, όπως προβλέπεται στον κανονισμό για το διάστημα, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος·
11. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι οι συχνότητες που χρησιμοποιούνται από τις διαστημικές υπηρεσίες και στις διαστημικές δραστηριότητες αποτελούν περιορισμένο φυσικό πόρο και πρέπει να χρησιμοποιούνται με ορθολογικό, αποδοτικό και οικονομικό τρόπο· και ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη να διαχειριστούν την αδειοδότηση συχνοτήτων για την υποστήριξη της δίκαιης και βιώσιμης χρήσης του διαστήματος·
12. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να συνεχίσουν να εφαρμόζουν τις 21 προαιρετικές κατευθυντήριες γραμμές για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων στο απώτερο διάστημα· ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ την Επιτροπή και τον ύπατο εκπρόσωπο, από κοινού με τα κράτη μέλη, να επιδιώξουν μια συντεταγμένη και συντονισμένη προσέγγιση σχετικά με τον τρόπο επίτευξης της αποτελεσματικής εφαρμογής αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του διαστημικού προγράμματος της ΕΕ και με παράλληλο σεβασμό των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών, προκειμένου να επιτευχθεί μια ευρωπαϊκή προσέγγιση που θα είναι μακροπρόθεσμα βιώσιμη· ΘΕΩΡΕΙ, ειδικότερα, ότι θα πρέπει να επαναξιολογηθεί η ισχύουσα απαίτηση για τον ασφαλή παροπλισμό των δορυφόρων μετά την πάροδο 25ετίας από το τέλος του κύκλου ζωής τους· και ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για απαιτήσεις που θα συζητηθούν από τα κράτη μέλη, προκειμένου να επιτευχθεί βιωσιμότητα, και τις οποίες τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης θα μπορούσαν να διαβιβάσουν, κατά περίπτωση, στα σχετικά διεθνή φόρουμ·

13. ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ την Επιτροπή να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες ώστε η Ένωση να προβεί σε δήλωση, κατά περίπτωση, για την αποδοχή από την ΕΕ των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη συμφωνία διάσωσης, τη σύμβαση περί ευθύνης και τη σύμβαση για την καταγραφή σύμφωνα με τις συνθήκες και τις συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών για το απώτερο διάστημα·
14. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να επιδιώξουν την παγκόσμια εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών που μπορούν να εξασφαλίσουν την ασφαλή και βιώσιμη χρήση του διαστήματος, σύμφωνα με τις εργασίες της COPUOS των ΗΕ και των υποεπιτροπών της· και ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την ανάγκη περαιτέρω προώθησης σε πολυμερές επίπεδο της διατήρησης της ασφάλειας, της προστασίας και της βιωσιμότητας του διαστήματος.
-